

Het heiligenboek

Heiligen aan het woord (20). Antonius van Padua Tom Zwaenepoel

Ferdinand wordt in 1195 in Lissabon geboren als zoon van een adellijke Portugese familie. Op zestienjarige leeftijd sluit hij zich aan bij de augustijner koorheren in een klooster nabij Lissabon, waar hij een degelijke theologische opleiding geniet. Hij treedt in bij de franciscanen van Olivares bij Coimbra (1220) en draagt voortaan de naam Antonius. Tijdens zijn deelname aan het generaal kapittel van zijn orde in Assisi (1221) wordt zijn rede-naarstalen ontdekt. In 1230 legt hij, uitgeput door de talrijke preken en de lange missiereizen, zijn ambten neer. Op het landgoed Camposampiero bij Padua laat hij in een notenboom een cel inrichten, waar hij zich verdiept in het werk van Augustinus. Nauwelijks een jaar na zijn overlijden wordt Antonius heilig verklaard (1232). Zijn verering komt in het begin van de veertiende eeuw op gang.

Antonius is succesvol omdat hij de talenten van een goed (volks) prediker bezit. Hij heeft een buitengewoon spreektaal met passende mimiek en gestiek, krachtige woorden en een meeslepende stem. Bovendien gebruikt hij niet het Latijn, maar het Italiaans, dat hij als Portugees zeer goed beheerst. Inhoudelijk is hij eenvoudig en volks, in stijl plastisch, soms sarcastisch of ironisch.

Steeds opnieuw spreekt hij zijn toehoorders moed in.

Slechts enkele van zijn preken zijn bewaard gebleven. Bij Antonius vinden we de basisprincipes van een goede homilie. In zijn *Sermoenen 1* vernemen we onder meer dat de prediker eerst moet weten te onderscheiden wat, aan wie en wanneer hij preekt. Vervolgens moet hij bij zichzelf onderzoeken of hij zelf uitvoert wat hij aan anderen zegt. Hij kent ook de grote kritiek van talrijke gelovigen dat degene die preekt en voorschrijft hoe men moet leven en een 'leven in volheid' kan leiden, niet zelf een voorbeeld is. „Onze taal is krachtig als ons handelen spreekt! Ons leven is vol mooie woorden en zonder goede daden” (*Sermoenen 1*). Van echte gelovigen verwacht de wereld dat woorden en daden hand in hand gaan. De sterkste geloofsgetuigenissen vindt men in een eerlijke, correcte en bescheiden levensstijl, in dienst van de anderen en in harmonie met de wil van God.

Antonius' franciscaanse armoede verleent zijn toespraken geloofwaardigheid. Hij zwerft als nederige en vriendelijke predikant-pelgrim van de ene stad naar de andere. Zijn kritiek slaat vooral op het sociale leven, zoals de onverschilligheid van de rijken. Hem gaat het om het leven in zijn

meest concrete vorm en niet om de een of andere theoretische leer. Antonius weet hoe vaak mensen de vreugde van het bidden en het vertrouwen in het gebed verliezen, als ze de indruk hebben dat hun verzoeken niet aangehoord worden. Daarom herinnert hij in zijn *Sermoenen 2* aan de vier gebedsvormen die in de eerste brief aan Timoteüs beschreven staan: „Ik vraag dat er voor alle mensen gebeden wordt, dat er smeekbeden, voorbeden en dankgebeden voor hen worden uitgesproken” (*Sermoenen 2, 1*). Volgens Antonius kan de mens op drie manieren bidden: „met het hart, met de mond en met de handen” (*Sermoenen 1*). Het gebed is een intense dialoog met God en geeft kracht, in elke levenssituatie. Bidden betekent in dialoog treden met de Heer, aan wie de mens alles te danken heeft.

Antonius geeft ook raad aan de vele volwassenen die zich zowel in het familieleven als op professioneel vlak over de opvoeding van jonge mensen ontfermen. „Als je een kind onrecht hebt aangedaan, uitgescholden of gestraft hebt, toon hem een bloem, een roos of iets gelijkaardigs en schenk het hem. Dan zal het kind niet meer aan het onrecht denken, de woede vergeten en jou vlug in zijn armen sluiten” (*Sermoenen 3*). Op die wijze ontstaat een vriendschapsband,

vol wederzijds respect en vertrouwen.

De *Sermoenen* van Antonius zijn vol levenswijsheden, die de zoekende mens een houvast bieden en leiden naar een gelukkig leven. Zo komt hij onder meer tot het besluit dat „het leven is zoals de wind die gaat en niet meer terugkeert” (*Sermoenen 2*). En verder is hij er rotsvast van overtuigd dat elk verlangen ook zin heeft: „De vreugde van eeuwige vervulling stilt al ons verlangen want zolang iemand zoekt verlangt hij nog” (*Sermoenen 3*).

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, 345 blz., 19,95 euro, ISBN 978 90 209 8041 7.

Omroep

8 november, 21.05 uur, VRT één. Tweede aflevering van de pakkende realityserie *Ik leef verder*, over orgaandonoren en mensen die wachten op een orgaan.

8 november, 23.45 uur, Canvas. In *De Uil van Athena* de documentaire *The Boy Who Was a King* over het opmerkelijke leven van Simeon Borisov van Saksen-Coburg-Gotha, verre familie van ons koningshuis, als kind koning en als volwassene premier van Bulgarije.

9 november, 18.30 uur, Canvas. *Things You Need to Know About Science*. Prettige, snelle en verrassende serie over allerlei wetenschappelijke onderwerpen die we altijd al wilden weten, maar nooit durfden vragen, onder meer over onze hersenen.

9 november, 21.10 uur, Canvas. *Un long dimanche de fiançailles*, romantisch Frans oorlogsdrama van Jean-Pierre Jeunet, genomineerd voor een Oscar en bekroond met onder meer vijf Césars.

De vrome kudde

Definities Ingezonden door Frans Boogaerts

Architectuur • de kunst van ruimte verspillen

Conferentie • een samenkomst van belangrijke personen die afzonderlijk niets kunnen doen, maar samen besluiten dat er niets gedaan kan worden

Cynicus • iemand die, als hij bloemen ruikt, om zich heen kijkt om te zien waar de kist staat

Erfgenamen • mensen die niet geïnteresseerd zijn in wat je doet, maar in wat je nalaat.

Diplomat • het voortzetten van oorlog met andere middelen

Geweten • een klok die bij veel mensen achterloopt

Held • een waaghals die veel geluk heeft gehad

Oordeel • een schot dat vaak de schutter treft en niet het doel

Politiek • de kunst van het op geloofwaardige wijze verwisselen van hoofd- en bijzaken

Trui • kledingstuk dat een kind moet aantrekken als de moeder het koud heeft

Vooruitgang • het vermogen van de mens om simpele dingen gecompliceerd te maken

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & leven** • **Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

duplicaat	ik	gebergte in	deel v.e.	angst			
professor	winter- tuin	Rusland	week	houding			
			terug				
		3					
voor			spel- leiding				4
projectie- plaatje			telwoord				
		7	1	zangnoot			
		genoeg	koffer	zuil			
brief- omslag						aarde	
mikpunt	kleding- stuk		voor- zetsel				wijn- soort
	toe- gankelijk		vracht- boot				
		6	plaats in Frankrijk		5		
zeer goed				vlaktemaat			
rivier in België				wereld- kampioen- schap			
	2		zuivel- product				8
vogel- verblijf				latten- kist			

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

DEPUZZELAAR

© De Puzzelaar

Oplossing van de puzzel van vorige week: HUISMERK

1	2	3	4	5	6	7	8